

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau Teologia / Història, Arqueologia i Arts cristianes			
Assignatura		4L001I – 3G1001 Litúrgia I: Litúrgia fonamental			
Any	2022- 2023	Curs	Quart FTC / Tercer FHEAG	Valor lectiu	5 ECTS
Període lectiu	1r semestre	Hores setmanals	3	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dr. Jaume González Padrós			Llengua	Català

Descripció/Justificació:

Conscients de l'afirmació del Concili Vaticà II, quan afirma que l'assignatura de sagrada litúrgia s'ha de considerar entre les matèries necessàries i més importants i les assignatures principals en les facultats teològiques (cf. SC 16), des d'aquí volem fer comprendre als estudiants les arrels d'aquesta declaració del magisteri conciliar, presentant els principis generals de la litúrgia, que parteixen de la mateixa vida divina trinitària, per acabar expressant-se epifànicament en les assemblees litúrgiques.

Requisits i orientacions prèvies

En aquesta matèria hom demana els requisits i orientacions que s'indiquen en la Normativa de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Objectius

Generals

Introduir els alumnes en l'estudi de la sagrada litúrgia com una matèria eminentment teològica, bo i comprenent la seva qualitat de font i cimal de l'estudi teològic i de tota la vida cristiana (cf. SC 10).

Específics

L'assignatura pretén mostrar els principis generals de la sagrada litúrgia, així com la seva dinàmica cristologicotrinitària, i l'expressió celebrativa més eloqüent. Així mateix, cerca fer comprendre als estudiants la síntesi teològica que es troba en la sagrada litúrgia, segons el que expressà el Concili Vaticà II (cf. SC 16).

Competències

Competències transversals (genèriques)

- Capacitat d'organització i planificació del treball intel·lectual, amb esforç i perseverança per portar-lo a terme.
- Capacitat d'anàlisi i de síntesi en els diversos elements que componen la teologia litúrgica.
- Capacitat de reflexió, de raonament crític i de discerniment sobre allò essencial i accessori.
- Claredat en el pensament i precisió en l'expressió parlada i escrita a l'hora d'elaborar un

discurs teologicolitúrgic, per tal d'aprendre a construir el propi coneixement.

- Coneixement de les fonts d'informació bíbliques, patrístiques, magisterials, litúrgiques i teològiques sobre la matèria.
- Capacitat de treball en equip i d'exposició/debat sobre les matèries tractades.

Competències específiques:

- Viu sentit de pertinença i estima cap a la família litúrgica catòlica romana.
- Visió sintètica del misteri de la sagrada litúrgia, sobretot pel que fa al seu aspecte doctrinal i celebratiu.
- Coneixement dels principals fonaments bíblics, patrístics, teològics, litúrgics i magisterials, situant-los en el seu context històric.

Coneixement dels textos principals en matèria litúrgica.

Precisió en la formulació de la fe de l'Església sobre la sagrada litúrgia, així com en l'exposició del raonament teològic.

Continguts

1. Principis generals de la sagrada litúrgia

1. Què no és la litúrgia
2. En relació al misteri de Crist i l'Església
3. L'obra de la salvació es realitza en la litúrgia
4. Presència i acció del Crist
5. Glorificació de Déu i divinització de l'home
6. Vers una definició de litúrgia a SC 7
7. Objectiu de tots els treballs apostòlics
8. Necessitat de les disposicions personals
9. Pregària litúrgica i no litúrgica
10. La formació i l'educació indispensables
11. La litúrgia és un do a l'Església
12. Relació de dependència entre bíblia i litúrgia

2. Dinàmica Trinitària en la litúrgia

1. El Pare, font i fi de la litúrgia
2. L'obra del Fill, el Verb encarnat
3. La sinergia de l'Esperit i l'Església

3. La celebració litúrgica de l'Església

3.1. Qui celebra?

1. Els celebrants de la litúrgia celestial
2. Els celebrants de la litúrgia sacramental: l'assemblea
3. L'assemblea, estructura essencial de l'Església i de la vida cristiana

4. El diumenge exigeix l'assemblea

5. Les lleis de l'assemblea

6. L'assemblea es un misteri diví

3.2. Com cal celebrar?

7. Signes i símbols: del món dels homes; de l'aliança; assumits pel Crist; sacramentals

8. Paraules i accions. La participació activa

9. Cant i música

10. Imatges. La bellesa

3.3. On es fa la celebració?

11. Una sala gran

12. El santuari o presbiteri

13. L'altar, la seu i l'ambó

14. El baptisteri

15. La capella de l'adoració i reserva eucarística

16. La seu de la reconciliació

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Es combinarà l'expressió oral per part del professor amb el diàleg entre els alumnes, així com l'exposició del resultat de les lectures prescrites. De cada una d'elles l'estudiant haurà de fer-ne una presentació davant el professor i dialogar amb ell sobre els continguts assimilats i la síntesi que, personalment, se n'ha fet.

Hom potenciarà la intervenció a classe dels alumnes, a través de debats sobre les matèries exposades, intentant que, amb els continguts que van assimilant, vagin entrant paulatinament a una comprensió cada vegada més completa i sintètica de tota la matèria, en relació als grans tractats teològics.

A classe s'estudiaran, també, els textos eucològics –especialment del missal– en els quals s'expressen els principis generals exposats en aquest programa.

També, durant el curs, en hores disponibles, hom podrà programar la celebració de l'eucaristia en ordre a un aprofundiment mistagògic, ajudant a fer veure la síntesi entre teoria i praxi celebrativa.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Es comprovarà la consecució dels objectius i estratègies mitjançant els exàmens, els treballs, l'exposició a l'aula i en la tutoria personal.
- Per tractar-se d'una avaluació continuada es tindrà en compte l'assistència a classe, el diàleg i la participació en les activitats proposades, així com l'actitud de cara a l'aprenentatge.
- Es valorarà la redacció, la presentació i l'aportació personal especialment en els treballs i activitats.
- Es donarà un valor positiu a la capacitat d'elaborar un judici propi a la llum de la informació adquirida.
- Es valorarà l'assistència a seminaris, conferències o activitats complementàries relacionades amb la matèria.

Tècniques d'avaluació:

Durant el curs caldrà fer tres lectures d'entre els textos presentats pel professor, cadascun relacionat amb la part del programa que s'està elaborant en aquell moment del curs. A la lectura li seguirà un diàleg amb el professor.

Així mateix, es proposa un examen escrit per a cadascuna de les parts de la matèria.

Bibliografia bàsica

Constitució sobre la sagrada litúrgia, *Sacrosanctum Concilium*, del Concili Vaticà II

Catecisme de l'Església Catòlica: segona part: La celebració del misteri cristià (1992)

AROCENA F.M., *Teología litúrgica. Una introducción*, Madrid 2017

AUGÉ M., *Liturgia. Historia. Celebración. Teología. Espiritualidad.*, Barcelona 1995.

CANALS J.M. – TOMÁS I. (coord.), *La liturgia en los inicios del tercer milenio. A los XL años de la Sacrosanctum Concilium*, Baracaldo 2004.

CORBON J., *Litúrgia Fonamental. Misteri - Celebració - Vida*, Montserrat 2000 (en castellano: *Liturgia Fundamental. Misterio - Celebración - Vida*, Madrid 2001).

GUARDINI R., *El espíritu de la liturgia*, Cuadernos Phase 100, Barcelona 1999.

MARTIMORT A. G. *La Iglesia en oración*, Barcelona 1987

TENA P., «La Constitució *Sacrosanctum Concilium*», en DALMAU B (trad.), *Concili Vaticà II. Constitucions, Decrets, Declaracions. Edició bilingüe*, FTC - PAM 2003, 27-44. (En castellano: *Cuadernos Phase 141*, Barcelona 2004).